

Голас РАДЗІМЫ

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЕЙ З СУАЙЧЫНІКАМІ

№ 7 (591)

Студзень 1962 г.

Год выдання 8-ы

На прасторах роднай Беларусі

Нядаўна ў Віцебску, у раёне Маркаўшчыны, адкрыўся новы кніжны магазін. У ім маецца вялікі выбар палітычнай, мастацкай і навукова-тэхнічнай літаратуры. На здымку: у новым кніжным магазіне.

Брат крышталю

Побач з блакітным Дняпром на сотні квадратных метраў раскінуўся кар'ер. На паверхні яго, нібы бялюткі снег на марозе, іскрыцца тоўсты пласт. Гэта кварцавы пясок, з якога вырабляецца шкло.

Сыравіна, якую здабываюць механізатары лоеўскіх пескараспрацовак, паступае на сем заводаў Беларускага саўнаргаса. За мінулы летне-асенні сезон рабочыя здабылі 32.000 тон яго. Намнога перакрышы даведзенае заданне.

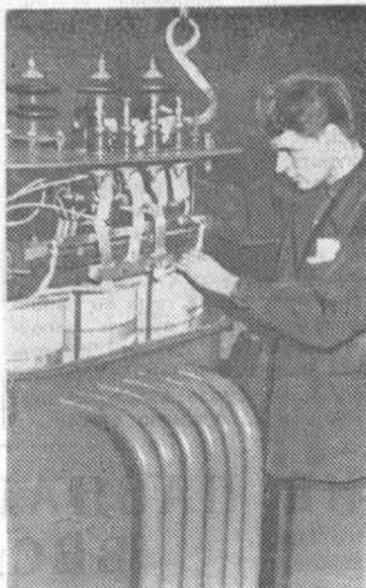
Цяпер механізатары рыхтуюцца да новага сезона. Чацвёрта вучацца ў Мінску на курсах экскаватаршчыкаў. «Прыдзе вясна, — расказвае начальнік пескараспрацовак Пузарэнка, — і зноў аживе кар'ер. Кварцавы пясок — брат крышталю, дастаўлены на завод, ператворыцца ў розныя гатункі шкла, завялікі прыгожым крышталём».

М. КРУПЕЧАНКА.

На Мінскім электратэхнічным

На Мінскім электратэхнічным заводзе многія брыгады і цэхі змагаюцца за званне калектываў камуністычнай працы. Членамі такіх брыгад з'яўляюцца рабочыя зборачнага цэха Леанід Уладысік і Іна Мірошына. На здымках: уперсе — член цэхавага камітэта Леанід УЛАДЫСІК, унізе — Іна МІРОШЫНА.

Фота М. БУГЛАКА.

У САЛІГОРСКУ

Трэці ствол гатоў

На калійным камбінаце закончана будаўніцтва важнейшага аб'екта — трэцяга шахтнага ствала з наземнымі збудаваннямі. Навешаны келі і выправавана абсталяванне пастаяннага капра і пад'ёмнай машыны. Неўзабаве камбінат пачне прамысловую выдачу сырой калійнай солі праз гэты ствол.

Увод у дзеянне ствала дазволіць у тры разы павялічыць здабычу і выдачу сельскай гаспадарцы рэспублікі мінеральных угнаенняў.

Наваселле

за наваселлем

Кроцаць вежавыя краны, расшыраючы тэрыторыю маладога горада. Кожны месяц салігорцы спраўляюць наваселле за наваселлем. За тры гады 1.300 сем'яў тут атрымалі кватэры. Каля 30 тысяч квадратных метраў жылля ўзвалі будаўнікі.

Нядаўна закончана будаўніцтва яшчэ двух дамоў — 132- і 46-кватэрнага. Рыхтуюцца да здачы дом на 64 кватэры. У гэтым месяцы справяць наваселле больш 200 сем'яў шахцёраў і будаўнікоў.

Расце Салігорск. Многа ўжо зроблена, а пройдзе некалькі год, і гэты горад стане адным з прыгажэйшых і добраўпарадкаваных гарадоў рэспублікі. Намячаецца пабудаваць 10 сярэдніх школ, 6 кінатэатраў, Палац культуры, 36 дзіцячых устаноў, два стадыёны, шырокую сетку гандлёвых прадпрыемстваў і сотні тысяч квадратных метраў жылля.

Новы цэх дае прадукцыю

На заводзе будэталеў трэста № 3 пачаў даваць прадукцыю новы цэх буйнапанельнага домабудавання. Уласна кажучы, гэта не цэх, а цэлы завод, аснашчаны найвышэйшай тэхнікай. Магутнасць яго — 35 тысяч квадратных метраў жылля ў год.

У бліжэйшыя дні ў Салігорску пачнецца мантаж першага дома з буйных панелей.

Адна з лепшых работніц Мінскага інструментальнага завода Любоў БЕЛАВУСАВА.

МАШЫНЫ, якія пераўтвараюць зямлю

Мінулым летам многія пешаходы спыняліся на дарозе ля вёскі Дукора і любаваліся работай невялікай машыны, якая плавала па мелкай у гэтым месцы рацэ Свіслач. З трубы, якая навісла над берагам, з сілай біў струмень карычневай вадкасці. Землясны снарад, якім кіравалі два механізатары, ачышчаў дно ракі, выпрамляў яе рэчышча. Раней гэты ж аргэгат працаваў на сажалцы рыбгаса «Волма». Лёгка, ён перасоўваўся па мелкаводдзю, спыняўся ў патрэбным месцы і, упёршыся ў дно гідраўлічнымі нагамі-упорамі, пачынаў разрыхляць і выкідаваць на бераг глей і пясок, якія забруджвалі дно, перагароджвалі шлях вадзе.

Землясныя ўстаноўкі для ачысткі і выпрамлення рэчышчаў водапрыёмнікаў стварыў калектыв Беларускага, цяпер Цэнтральнага навукова-даследчага інстытута механізацыі і электрыфікацыі сельскай гаспадаркі нечарназёмнай зоны СССР.

Навоста спатрэбілася такая машына? Не будучы жа з яе дапамогай ператвараць мелкія ляўныя рачулікі, што цякуць па нашых балотах, у суднаходныя. Безумоўна, не. Але павольнае цягненне гэтых рэчак, часам зусім перакрытых глеем і водарасцамі, з'яўляецца вельмі сур'ёзнай перашкодай для меліяратараў. Аб якім асушэнні балот можна весці размову, калі ў пракладзеных на іх каналах вада будзе стаяць на адным месцы або сцякаць вельмі павольна. А адбываецца такое таму, што засмецаныя абмялеўшыя рэчкі-водапрыёмнікі не здольны прымаць ваду з асушальнай сеткі. Водапрыёмнікі неабходна ачышчаць. Землясныя ўстаноўкі інстытута механізацыі і электрыфікацыі сельскай гаспадаркі паспяхова спраўляюцца з гэтай работай. Неўзабаве яна паступіць на ўзбраенне меліяратараў.

Калектыв інстытута правёў вялікую работу па ўдасканаленню тэхналогіі і комплекснай механізацыі асушэння балот. Магутныя трактары былі пастаўлены на пашырэння і падоўжэння гусеніцы,

і яны пачалі свабодна перасоўвацца па багнах. Для пракладкі асушальнай сеткі глыбінёй да 1,2 метра створаны плужныя канавакапальнікі, таксама ўстаноўлены на шырокія лыжы.

Услед за канавакапальнікам рухаецца трактар з разраўняльнікам. Навешаныя на трактары кустарэзы з гідраўлічным кіраваннем зразаюць на асушальных участках кусты, якія тут жа пагружаюцца спецыяльным пагрузчыкам на прычэп і адвозяцца. А там, дзе звязіць кусты нявыгадна, іх заворваюць у глебу.

Касілі з гідраўлічным рухавікам для скошвання травы на адногах каналаў і канаў, многакаўшовыя і ротарныя канаваачышчальнікі, аргэматы для заворвання хмызнякоў на мінеральных грунтах з невялікім ворным гарызонтам, баразнаробы, лагчынаробы, прыстасаваны для трактараў для ўборкі, звозкі і пагрузкі на транспарт каменняў — усяго каля трыццаці аргэматаў і механізмаў складаюць сістэму машын, якая забяспечвае комплексную механізацыю работ па асушэнню і асваенню зямель.

На нарадзе работнікаў сельскай гаспадаркі Беларускай ССР Мікіта Сяргеевіч Хрушчоў, адзначаючы важнасць праблемы асваення забалочаных зямель, так адказаў аб рабоце Цэнтральнага навукова-даследчага інстытута механізацыі і электрыфікацыі сельскай гаспадаркі нечарназёмнай зоны СССР, які ўзначальвае акадэмік М. Е. Мацэпура: «Прыемна, што і сёння тав. Мацэпура, калектыв інстытута, які ён узначальвае, добра працуе, уносіць вялікі ўклад у развіццё механізацыі, адкрывае перад калгасамі і саўгасамі вялікія магчымасці».

Робота акадэміка М. Е. Мацэпуры, кандыдатаў тэхнічных навук Р. Л. Турэцкага і Т. М. Бяспалава «Распрацоўка і ўкараненне ў вытворчасць сістэмы машын для комплекснай механізацыі меліярацыйных работ і асваення новых зямель» прадстаўлена на атрыманне Ленінскай прэміі 1962 года.

Яшчэ зусім нядаўна Зоя Папова была маляром 8-га будаўнічага трэста гор. Брэста. Па пачатку з вытворчасці яна была наніравана на вучобу ў Беларускае політэхнічнае інстытут. Цяпер яна студэнтка першага курса будаўнічага факультэта. НА ЗДЫМКУ: Зоя ПАПОВА ў кабінце фізікі.

5. Кожнаму па працы

Шчымы
з цаліны

Працягваем друкаваць нарысы нашага карэспандэнта аб жыцці беларусаў на цаліне.

Зара на цаліне наступае павольна. І хаця поезд ідзе на ўсход, сонцу насустрэч, праходзіць нямаля часу, пакуль ноч зменіцца раніцай. Спачатку на ўсходзе неба здаецца крыху менш чорным — гэта не проста чарната, а чарната з блкітамі. Поезд адлічвае кіламетры за кіламетрамі, але блкіт вельмі неахвотна ўступае месца ружовым адценням. Потым таксама доўга трымаюцца ружова-аранжавыя колеры — няяркія, крыху пablёкляы. І толькі калі на гарызонце з'яўляецца сонца, калі край неба ахопліваецца пажарам, усе вакол ажывае — воблакі, якія раней былі падобны на цені, набываюць аб'ёмнасць, у іскрыстым снезе, у зацягнутых месцах, з'яўляецца сін, далі становяцца яснымі і выразна акрэсленымі.

Поезд ідзе на ўсход, у Цалінаград, самае сэрца цаліннага краю. За акном адзін і той жа пейзаж — роўны, як стол, стэп. Цяпер, калі снег накрыў і зялёна, і іржышча, калі на палях не відаць вынікаў працы чалавечай, ён здаецца такім жа, якім быў, мабыць, дзвесце, тысячу або сто тысяч гадоў назад. Быццам бы з таго часу нічога не змянілася... І раптам наш састаў падлятае да маленькай станцыі, а над ёй навис шэры гмах элеватора. Праз дваццаць кіламетраў — зноў элеватар, потым зноў і зноў... Дарэчы, шафёры не раз мне гаварылі, што для іх элеватары — накіталт маякоў: арыентуіся на іх, і ніколі ў стэпе не заблудзіш. Так, элеватары — гэта маякі новага, самай яркай прыкметы ў гэтых спрадвечных стэпах, пераканаўчае сведчанне таго, як чалавек пераўтварае прыроду.

Чым бліжэй да Цалінаграда, тым больш ажыўленыя ў поезде размовы аб нарадзе работнікаў сельскай гаспадаркі Цаліннага краю, якая там толькі напярэдадні закончылася.

Але вось гадзіну у адзінаццаць па мясцоваму часу паказваецца Цалінаград. І як толькі пасажыры выходзяць на перон, іх ахоплівае атмасфера прыўзнятасці і дэзавітасці, над знакам якіх і праходзіла нарада.

Нарадай жыве ўвесь горад. Дзе б ні прыходзілася мне быць: у абкоме партыі, ва ўстановах горада, у гасцініцы, або нават у магазіне і сталовай — усюды можна было пачуць: «Мікіта Сяргеевіч параў...», «Мікіта Сяргеевіч патрабаваў...», «Мікіта Сяргеевіч прапанаваў...», «Мікіта Сяргеевіч звярнуў увагу...». Не было ў гэты раз і ва ўсе наступныя дні гэты для размоў больш важнай, чым гэта, бо і сама нарада, і прамова на ёй кіраўніка нашай партыі і дзяржавы адыграюць важнейшую ролю ў далейшым асваенні цаліны і лепшым яе выкарыстанні, Мікіта Сяргеевіч Хрушчоў паставіў перад цаліннікамі рад сур'езнейшых задач: усмерна паляпшаць кіраўніцтва саўгасамі, увесці ў дзеянне ўсе рэзервы павелічэння вытворчасці збожжа, атрымліваць па 75

цэнтнераў мяса на сто гектараў ворыўнай зямлі і па 16 цэнтнераў на сто гектараў іншых сельскагаспадарчых угоддзяў, навучаць людзей усяму новаму, перадавому.

Звяртаючыся да работнікаў цалінных саўгасаў, М. С. Хрушчоў сказаў: «Цяпер вам прадастаць зрабіць новы рэвалюцыйны крок — на базе павелічэння вытворчасці збожжа забяспечыць магутны ўздым грамадскай жывёлагадоўлі, даць краіне мільёны тон мяса, малака і іншых сельскагаспадарчых прадуктаў».

Гэта вялікая праграма работ, — гавораць цаліннікі. Тое ж самае сказаў мне і дырэктар саўгаса «Нова-Ішымскі» Пётр Георгіевіч Бондараў. — Да нашага саўгаса гэта, бадай, адносіцца асабліва.

Мы сядзелі ў цёплай нагаленай канторы саўгаса, і Пётр Георгіевіч расказаў аб саўгасных справах. Землі, на якіх раскінулася гаспадарка, былі асвоены даўно, яшчэ ў 30-х гадах, але тут раней быў калгас, малалікі па колькасці працаздольных. Ён не меў магчымасці апрацоўваць усе землі. Вясной мінулага года калгас быў рэарганізаваны ў саўгас, сюды пачалі накіроўваць перасяленцаў, падкінулі многа тэхнікі, і саўгас адразу ж засеяў вясной у тры разы большыя яравыя кліны. Значна больш увагі пачалі ўдзяляць у саўгасе і развіццю жывёлагадоўлі.

Месца, дзе размешчана цэнтральная сядзіба саўгаса, прыгожае: з аднаго боку таполевы гай, з другога — рака Ішым, а ў Ішыме — рыбы поўна. Да Цалінаграда адсюль нямногім больш 50 кіламетраў. Землі тут — выдатны чарназём; як гаворыцца, уткі палку — дрэва вырасце. Летам вільгаці хапае, што дазваляе атрымліваць высокія ўраджай азیمы. Надвор'е? І дырэктар расказавае мне аб мясцовым клімаце прыкладна тое ж самае, што я чуў ужо раней.

Потым Пётр Георгіевіч гаворыць аб тых планах, якія намераны дырэктары саўгаса па павелічэнню ўраджайнасці пал'ў і грамадскай жывёлагадоўлі ў сувязі з пастаўленымі нарадай задачамі. У прыватнасці, 30 працэнтаў усёй зямлі цяпер неабходна будзе засяваць карма-

вымі бабамі, 10 працэнтаў плошчы — кукурузай. Выкарыстанне ў палыводстве кармавых бабоў даць магчымасць забіць двух зайцаў адразу: палепшыць структурнасць глебы, павялічыць у ёй утрыманне азотістых рэчываў і, натуральна, ураджайнасць наступных культур, і даць многа дадатковага корму для жывёлы.

За ажыццяўленне гэтых планаў возьмецца ўвесь калектыў саўгаса, і ў тым ліку перасяленцы з Беларусі. А іх тут нямаля. Ёсць семі з-пад Мінска, Слуцка, Пінска, Полацка, Барысава, Рэчыцы. Адны з іх пераехалі сюды яшчэ тады, калі тут быў калгас, другія — зусім нядаўна. Напрыклад, у 1960 і 1961 гадах тут пасялілася 25 сямей. П. Г. Бондараў знаёміць мяне з адным з перасяленцаў. Гэта Дзмітрый Шчарбіцкі, ён жыве тут ужо больш двух год. Раней ён працаваў інструктарам-бухгалтарам па зоне Дзвінскай РТС. У 1958 годзе яму прапанавалі паехаць на ўборку ўраджаю на цалінныя землі. Ён папрацаваў на цаліне, паглядзеў, як жывуць людзі, і вясной 1959 года пераехаў сюды. Прычым прыехаў не толькі са сваёй сям'ёй, а прывёз з сабой яшчэ дзевяць сямей. Прыехаўшыя атрымалі пазыку, работу па спецыяльнасці. І калі Дзмітрый Міхайлавіч спытаў іх потым, ці не шкадуюць яны аб сваім прыездзе, — усе ў адзін голас адказалі, што тут жыццё аказалася лепшым, чым можна было меркаваць.

Разам са Шчарбіцкім прыехаў яго сын Ананій. Аб ім варта расказаць больш падрабязна. Зараз хлопцу 21 год, ён лічыцца адным з лепшых трактарыстаў саўгаса. На выгляд, — невысокі, шчуплы хлапец, але ў вачах камсамольскі агеньчык і ўпэўненасць у правач сваёй справы.

Я сфатаграфавалі Ананія. Потым мы селі ў доме яго бацькі, і я папрасіў Ананія расказаць аб сабе больш падрабязна.

Ананій Шчарбіцкі.

— Мара паехаць на цалінныя землі паявілася ў мяне яшчэ тады, калі я вучыўся ў сярэдняй школе, — гаворыў Ананій. — Пасля заканчэння дзесяцігодкі я застаўся працаваць у калгасе. Папрацаваў зimu, а вясной 1959 года разам з бацькам паехаў у казахстанскія стэпы. Ехаў шукаць цяжкасцей, а на месцы аказалася, што вялікіх цяжкасцей ужо няма — на беразе Ішмы стаіць добраўпарадкаваны пасёлак, усе маюць кватэры або свае дамы пабудавалі. А вакол пасёлка — узараныя стэпы, і няма ім ні канца, ні краю: больш 24 тысяч гектараў! Спачатку я працаваў на пагрузчыку, потым — учотчыкам. Рапты стаць трактарыстам і ў хуткім часе атрымаў правы на ваджэнне трактара. Мінулай восенню мне далі «ДТ-54». Ажانیўся, і зараз у сям'і з'явіўся першы наследнік. Маю нядрэнную кватэру, добра зарабляю. Напрыклад, у верасні атрымаў 210 рублёў, у кастрычніку — 180.

Вось яшчэ адно знаёмства. Мікалай Фёдаравіч Ярамёнак працаваў у калгасе імя Чкалава Барысаўскага раёна Мінскай вобласці. Як і Дзмітрый Шчарбіцкі, ён прыехаў на ўборку ўраджаю, быў штурвальным на камбайне. Тутэйшыя месцы яму вельмі спадабаліся. А магчыма, зусім пераехаць? Восенню вярнуўся ў сваю вёску Караткевічы, расказаў аб бачаным жонцы. Як быць? Добра б паехаць, але ў доме пяць дзяцей, самаму маламу з іх усяго чатыры месяцы, старэйшаму — адзінаццаць гадоў. Думалі-думалі і вырашылі: едзем! І ў 1959 годзе па пачатку аргнабору пераехалі ў калгас «Перамога», які быў тут раней на гэтых землях. Ярамёнак стаў працаваць цесляром, жонка пайшла на свінаферму. Пасля арганізацыі саўгаса Ярамёнак быў прызначаны загадчыкам гаспадаркі першага аддзялення саўгаса.

— Жыву добра, — гаворыць

Мікалай Фёдаравіч. — Удваіх з жонкай зарабляем штомесячна больш 150 рублёў. Маём асобны дом, трымаем карову, свіней, многа птушкі. Да таго ж заўсёды ў саўгасе можна атрымаць па сабекошту прадукты харчавання: малако па 12 кап. за літр, масла па 1 руб. 10 кап. за кілаграм, а гародніна зусім дзешавая, тут яе вельмі многа. І калі паеду ў родныя месцы ў адпачынак, абавязкова раскажу аб тым, што тут жывецца добра.

І з кім бы з беларусаў я потым ні гутарыў, усе яны — Аляксандр Карпаў, Сцяпан Карнялюк, Мікалай Краўцэвіч, Пётр Вайцаховіч і іншыя — гаварылі аб тым, што перабраліся сюды навікі. Ну, чым тут горш у параўнанні з Беларуссю? Саўгас мае свой сад, 7 гектараў яблынь пладоносяць, многа чорных парэчак, мліны. Адной клубнікі два гектары. Ёсць пасака. Толькі сумленна аддавай сваю працу на агульную справу, і ты будзеш узнагароджан.

І потым, калі я паехаў з саўгаса, мне доўга памяталася гэтая выказаная рабочымі саўгаса «Нова-Ішымскі» фраза: «Сумленна працуй, і ты будзеш узнагароджан». Нідзе, бадай, так дакладна, як на цалінных землях, не ажыццяўляецца прыняты «кожнаму па працы». Умовы жыцця і працы падказалі тут на рэдкасць дакладныя меркі вызначэння затрат працы і іх аплаты.

Трактарысты, камбайнеры, шафёры, жывёлаводы, кіруючы апарат саўгасаў — усе яны лічаць, што аплата працы на цаліне добрая, цалкам забяспечваючая практычнае мінімум.

Ну, а як жывуць на цаліне прадстаўнікі інтэлігенцы? Але аб гэтым — у наступным нарысе.

В. ШАЦЛА.

Цалінны край, снежань 1961 г.

Весткі з Пружан

МОЙ СЫН БУДЗЕ ВУЧОНЫМ

У Канаду, у горад Таронта, Вользе КІРЫЛЮК.

Шлём прывітанне і жадаем добрага здароўя табе і тваёй сям'і — твая сястра Фядора і ўсе сваякі.

Дарагая Оля! Даўно ты паехала з родных мясцін — ужо больш трыццаці год прайшло. За гэты час у нас змянілася жыццё так, што і ўявіць цяжка. Каб прыехала ты цяпер у Слонімы, то не пазнала б іх. Вёска разраслася цяпер аж да самага былога Круцеля (зараз тут райпрамкамбінат). У гэтай новай Слабазе стаіць і наш новы дом на дзве палавіны.

Ты памятаеш, якое ўбранства было ў нашых хатах: стол, лава і печ. А зараз усюды люстраныя шафы, канапы, дываны. У кожнага ў доме швейныя машыны, веласіпеды, матацыклы.

Усіх дзяцей дзяржава вучыць бясплатна. У нас жа ўся інтэлігенцыя, усе вучоныя — з простага народа. Мой старэйшы сын Косця пасля дзесяцігодкі паступіў у Беларускае дзяржаўнае ўніверсітэт імя Леніна на хімічны факультэт. Пасля заканчэння ўніверсітэта працаваў настаўнікам у школе, а потым рашыў вучыцца далей. Паступіў у аспірантуру. Тры гады вучыла яго дзяржава, плаціла вялікую стыпендыю. У кастрычніку гэтага года ён закончыў аспірантуру і працуе галоўным інжынерам хімічнай лабараторыі Акадэміі навук Беларускай ССР. Хутка будзе абараняць дысертацыю на вучоную ступень.

Дачка Лена канчае інстытут заможных моў. Міця вучыцца ў 11-ым класе сярэдняй школы. Пасля яе заканчэння хоча паехаць на цаліну, а вучыцца будзе завочна.

Жывём мы добра, забяспечана. Мой Леанід Ігнатавіч працуе сталаром у брыгадзе, я займаюся сваёй гаспадаркай. Спраў хапае і дома: у нас жа карова, свінні і птушкі многа.

Прыехала б ты, Оля, хоць бы пагасціць на сваю Радзіму, убачыла б сваімі вачыма, як мы жывём. Цалую цябе.

Твая сястра
Фядора МАЙСЯЧУК.
в. Слонімы.

НЕ ПАЗНАЦЬ НАШЫХ ВЁСАК

Вялікая шматгалінавая гаспадарка калгаса «Чырвоны партызан» Бакуноўскага сельсавета. Землі яго раскінуліся на дзесяткі кіламетраў. У былы час гэтыя месцы называлі мядзведжымі кутамі. Вёскі былі адна за адну бяднейшыя, вакол пуща, землі ўсе пясчаныя.

— Цяпер нашых вёсак не пазнаць не толькі тым, хто не быў на Радзіме доўгі час, — гаворыць жыхар вёскі Бакуны брыгадзір палыводчай брыгады Антон Лабуда, — але і тым, хто ад'язджаў ад дому на два-тры гады. Вазьміце Бакуны. Гэта самая вялікая з нашых вёсак. Роўнымі радамі стаяць новыя высокія дамы пад чарапічымі, шыфернымі і гонтавымі дахамі. А ўздоўж вёскі, як у

той песні пяецца, «от избыи до избыи зашагали торопливые столбы». Гэта радыё і электрычнае святло прыйшлі ў хаты сялян.

На ўскаіне вёскі раскінуўся калгасны сад, які займае больш двадцаці гектараў. У другім канцы вёскі ў сасновым бары пабудаваны цудоўны Дом культуры, тут жа новы магазін, фельчарска-акушэрскі пункт. На паўночнай ускаіне вёскі стаіць вялікая прыгажуня-школа.

А Радзецк, Котра? Гэта новыя вёскі ў поўным сэнсе слова. Яны былі ў час вайны спалены немцамі, а зараз забудаваны дамамі, якія патанаюць у садах.

А. КАЗАКОВА.

ПРЫГАЖЭЮЦЬ КАЛІНКАВІЧЫ

Былое мястэчка Калінкавічы за гады Савецкай улады ператварылася ва ўтульны горад. Толькі за апошнія гады ў горадзе пабудаваны завод дахавых матэрыялаў, хлебазавод, буйны мясакамбінат, шыроказкранны кінаатэатр, клуб, дзве школы і рад іншых прадпрыемстваў. Уведзена ў эксплуатацыю больш трох тысяч квадратных метраў жилой плошчы. У сучасны момант у горадзе будуцца дзіцячы сад і дзіцячы яслі, Дом піянераў, камбінат бытавога абслугоўвання,

стадыён, пашыраецца мэблевая фабрыка, фабрыка бытавой хіміі, будуцца 8 шматкватэрных жылых дамоў.

У канцы мінулага года атрымалі новыя добраўпарадкаваныя кватэры цесляры — Іван Зусь і Аркадзій Чопік, слесары — Іван Баравік і Віктар Пліскоў, тынкоўшчык Аляксандр Бейзераў і муляр Уладзімір Ус, пенсіянеры — Мікіта Хоміч і Рыгор Грыцэнка, стрэлчанікі — Адам Місевич, Валянціна

Рудзеня і Вячаслаў Пестуноў, саставіцелі паяздоў — Васіль Пырх і Рыгор Цімохаў, а таксама многія іншыя работнікі прадпрыемстваў нашага горада.

Разам з паляпшэннем матэрыяльнага ўзроўню працоўных растуць і іх культурныя запатрабаванні. Значна павялічыўся попыт на кнігі, матацыклы, тэлевізары, радыёпрыёмнікі, фотаапараты.

Усе гэтыя факты гавораць аб значна ўзрос-

шым матэрыяльным і культурным узроўні савецкіх людзей.

У адказ на пастаянныя клопаты партыі і ўрада аб патрэбах працоўных усё шырэй разгортваецца масавае сацыялістычнае спаборніцтва за дзёрмінавае выкананне сямігадовага плана развіцця народнай гаспадаркі, за ператварэнне ў жыццё гістарычных рашэнняў XXII з'езда КПСС, за ажыццяўленне велічнай праграмы пабудовы камунізма ў нашай краіне.

Ю. МАЛЕВІЧ.

Б'е крывіцай творчае жыццё

Больш двух год таму назад пабудавалі ў вёсцы Царэнчы, што на Гомельшчыне, прасторны, дабротны клуб. А яшчэ праз год прыехала ў калгас новы дырэктар школы-сямігодні Іна Дзмітрыеўна Сахоўская.

Іна Дзмітрыеўна належала да тых людзей, якія заўсёды нешта шукаюць, якія хочучы, каб усім людзям жылося лепш, цікавей, веселей. Малады педагог пачала прыглядацца да мясцовых жыхароў, старалася даведацца, чым яны жывуць. Хутка яна заўважыла: калгаснікі цягнуцца да мастацтва, да культуры. І Іна Дзмітрыеўна вырашыла стварыць у вёсцы народны ўніверсітэт культуры.

Гэтую ідэю гарача падтрымалі камуністы і праўленне арцэлі Імя 1-га Мая, райком партыі. Пры дапамозе шэфу калгаса — работніка Гомельскага Палада культуры чыгуначніка Імя Ул. І. Леніна была распрацавана і зацверджана праграма заняткаў, разлічаная на два гады навучання. Праграма прадугледжвала арганізацыю лекцый, семінарскай заняткаў па пытаннях эстэтыкі, літаратуры і мастацтва.

У савет універсітэта ўвайшлі лепшыя людзі сяла: старшыня арцэлі Н. Максіменка, сакратар партарганізацыі І. Жыроўскі, бібліятэкарка З. Шайкоўская і інш.

Савет клапаціўся аб падборы найбольш кваліфікаваных лектараў, цікавых кінафільмаў, арганізоўваў экскурсіі, запрашаў у госці артыстаў, кампазітараў, вучоных. На працягу года ў Царэнцкім універсітэце

выступілі з лекцыямі кандыдат філасофскіх навук А. Саруціч, выкладчык Гомельскага педвучылішча А. Галкін, артыстка абласнога драматычнага тэатра Н. Карнеева і інш.

Надоўга запомніліся калгаснікам заняткі: «Як навучыцца разумець музыку?» Спачатку была прачытана лекцыя на гэту тэму, затым выступіў аркестр народных інструментаў і спевакі калгаса, а потым дэманстраваліся фільмы «П. І. Чайкоўскі», «Вялікі канцэрт». Калі адбываліся заняткі ўніверсітэта па тэме «Сучасная беларуская песня», да слухачоў прыехаў кампазітар Ю. Семаняка. Ён расказаў, як ствараецца песня, выканаў некалькі сваіх новых твораў.

Прыкладна ў той жа час на захадзе Беларусі за сотні кіламетраў ад Царэнч у маленькім беларускім гарадку Ашмяны прастыя савецкія людзі Арсеній Якаўлевіч Фамін і Пётр Аляксандравіч Даўка стваралі народны тэатр. Спачатку гэта быў драмгурток, які ставіў аднаактовыя п'есы і інсцэніроўкі. Зараз гэты драматычны калектыў стаў адным з лепшых народных тэатраў рэспублікі.

У артыстаў-прафесіяналаў ёсць спецыяльны час для рэпетыцый. Аматары знаходзяцца ў іншых умовах. Цэлы дзень водзіць пасажырскі аўтобус лепшы артыст народнага тэатра Лукша. Многа энергіі адбірае ў Яўгеніі Архіпавай — лобіміцы публікі — яе бухгалтарская работа. Нялёгка адарвацца ад сваёй справы загадчыцы дзіцячай бібліятэкі Ганне

Папкавай. Але акторская прафесія настолькі захапіла гэтых энтузіястаў, што яны заўсёды знаходзяць неабходны час для працы ў тэатры.

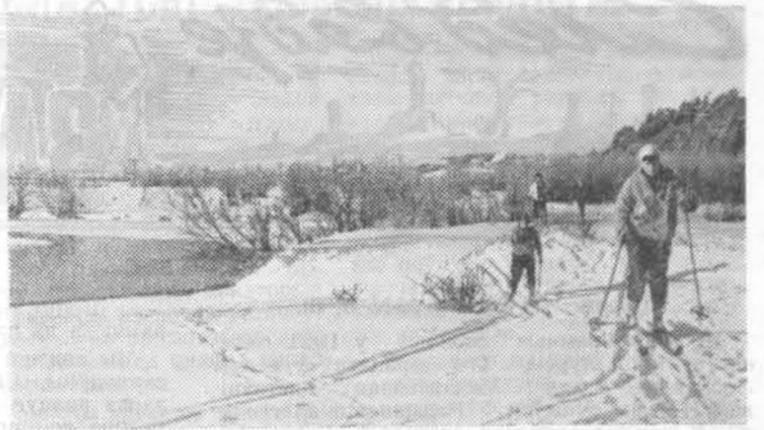
Затое колькі шчаслівых мінут, колькі асалоды прыносяць таленавітыя аматары мастацтва глядачам!

Творчасць народнага тэатра карыстаецца вялікай папулярнасцю ў жыхароў раёна. Не паспее прагучаць са сцены новая песня, спецыяльна напісаная для тэатра самадзейным кампазітарам Дзмітрыем Дарашуком, як яна ўжо чуюцца на вуліцах Ашмян і навакольных вёсак. Пайшлі ў народ і многія ўдалыя рэплікі і прыказкі з п'ес, пастаўленых тэатрам.

Зараз, напэўна, не знойдзеш такога кутка ў Беларускай рэспубліцы, як і ва ўсёй Савецкай краіне, дзе творчае жыццё не біла б крывіцай. І гэта зразу мела. Людзі нашы нязмерна выраслі, выраслі іх духоўныя запатрабаванні. Яны будуць камунізм і будуць жыць пры камунізме.

Універсітэт культуры ў калгасе, народны тэатр у раённым цэнтры — гэтыя словы, якія з'явіліся ў лексіконе сельскага жыхара ўсяго два-тры гады назад, зараз трывала ўвайшлі ў жыццё. У БССР працуе больш трохсот народных універсітэтаў, з іх 130 — універсітэты культуры. Калгаснікі, рабочыя саўгасаў, прадстаўнікі інтэлігенцыі імкнуцца авалодаць багаццем чалавечай культуры папаўняюць свае веды ў галіне навукі, тэхнікі, літаратуры і мастацтва.

Л. СМІЛАВЦКІ.

Работніцы Мінскага гадзіннікава завода на лыжнай прагульцы ў акаліцах Мінска.

Над ціхай Гайнай

Рана абуджаецца гарадскі пасёлак Лагойск. Яшчэ цёмна, у вонках дамоў сьпячацца агні, а па вуліцах сьпяшаюцца рабочыя, служачыя, калгаснікі мясцовай сельгасарцэлі «Бальшавік». Праз некалькі хвілін яны стануць на сваю працоўную вахту.

Гулам машын, станкоў напаўняюцца вытворчыя цэхі раённага аддзялення «Белсельгастэхнікі». Тут цяпер гарачая пара: трэба хутэй прывесці ў гатоўнасць калгасныя трактары, аўтамашыны, прычэпы. Завіхаюцца токары, слесары, электразваршчыкі. Загадчык майстэрні Алег Аляксеевіч Маркаў унікае ў справы кожнага.

— Працуец хутка, хлопцы, але і пра якасць не забывайце, — спыніўшыся ля токараў, заўважае ён. Праўда, рабочыя не падводзяць хлебаробаў, заказы выконваюць у тэрмін, якасна.

Па суседству праз вуліцу падае свой голас лакамабіль райпрамакамбіната. Гудуць электрапілы, фугавачныя, стругальныя станкі... Адзін за адным пад'язджаюць сюды грузавікі. Яны хутка загрузаюцца і вязуць гатовую прадукцыю — будаўнічыя матэрыялы, сталярку, мэблю, ганчарную пасуду. За мінулы год прадпрыемствы мясцовай прамысловасці далі прадукцыі на суму 660 тысяч рублёў, або ў пэўтара раза больш, чым у 1957 годзе.

Суладны працоўны рытм людзей адчуваецца таксама і ў цэхах камбіната бытавога абслугоўвання, і на будоўлях.

Маладым цяпер выглядае Лагойск, хоць гісторыя яго пачынаецца з глыбіні далёкіх стагоддзяў. Не раз разбуралі яго чужаземцы — шведы, французы, немцы і іншыя. Гора і нядоля былі тут спрадвечнымі спадарожнікамі працоўнага чалавека, над якім здэкаваліся багацеі нахшталт графа Патоцкага і яго падручных. Яны распараджаліся не толькі Лагойскам, але і бліжэйшымі вёскамі і рабілі там, што хацелі. І не дэзна, што малады паэт Янка Купала, які не раз бываў тут, назваў гэтыя чароўныя мясціны «Гайнай убогай», дзе багач, «як над быдлам, стаяў над народам».

Мінулае адышло ў нябыт. Прамяністым сонцам асвятліла Савецкая ўлада Лагойск. Ён хутка забудоўваўся, а крыху пазней у ім загараліся лямпачкі Ільіча. Так зване народнае вучылішча, на парог якога не ступала нага дзіцяці працоўнага селяніна, стала сямігадовай, а затым сярэдняй школай.

Крывавы след на лагойскай

зямлі пакінулі гітлераўскія захопнікі — яны разграбілі і дашчэту спалілі горад. Але тыя, хто мужна змагаўся з ворагам у партызанскіх атрадах, на фронце, дружна ўзяліся адбудоўваць Лагойск. Падымаліся новыя дамы, у зялёны апраналіся вуліцы. Прайдзіцеся сёння па цэнтральнай магістралі — Савецкай вуліцы. Яе ўпрыгожваюць двухпавярховыя жылыя дамы, магазіны, сталовыя, раённы Дом культуры, сярэдняя школа. Толькі ў мінулым годзе было здадзена ў эксплуатацыю амаль 1.000 квадратных метраў жылой плошчы.

Будаўніцтва не спыняецца і сёння. Вось адзін з аб'ектаў — шматкватэрны жылы дом. Ён будзе здадзены ў эксплуатацыю ў гэтым годзе. Ужо выведзены першыя паверхі, расце другі. Спорыцца работа ў руках муляраў Вячаслава Бабанава, Іосіфа Паўловіча і Аляксея Красуцкага. Дзень у дзень перавыконваюць яны нормы выпрацоўкі.

...Чатыры гады назад у гарадскім пасёлку пралаглі першыя трубы вадаправода. А як многа зроблена за гэты час! Да дня выбараў у Вярхоўны Савет СССР будзе закончана пракладка вадаправода па Савецкай, Камунальнай, Камсамольскай, Барысаўскай і іншых вуліцах.

А загляніце на ўскраіны. І тут на кожным кроку сляды абнаўлення. Вабіць вока бальнічны герадок з яго новым выдатным корпусам паліклінікі. У ёй паркетная падлога, чыстыя і светлыя пакоі, навейшае медыцынскае абсталяванне.

...Закончыўся працоўны дзень. Мы ідзем па шырокай асфальтаванай вуліцы. Пасёлак зіхаціць яркімі электрычнымі агнямі. Пажылыя і моладзь сьпяшаюцца ў Дом культуры. Кожны мае магчымасць культурна і весела правесці там свой вольны час. А сёння ў ім асабліва ажыўлена. У госці да лагайчан прыехалі артысты Беларускай дзяржаўнай эстрады. Свой канцэрт яны назвалі цёплымі словамі «Ад шчырага сэрца».

Ціха коціць свае воды Гайна. Многае, як і людзі, бачыла яна на сваім вяку. А цяпер з'яўляецца сведкай другога нараджэння гарадскога пасёлка, шчаслівага жыцця свабоднага чалавека.

Б. САСНОЎСКІ.

П'ЕСА І. КОЗЕЛА У МАСКОЎСКИМ ТЭАТРЫ

МАСКВА. Дзённая дружба звязвае калектыў Маскоўскага тэатра драмы і камедыі з беларускімі драматургамі. На сцэне

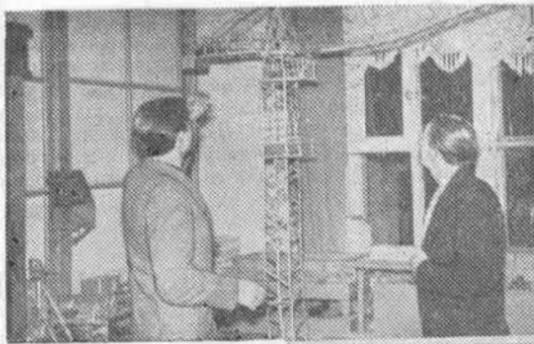
тэатра ўжо ставілася некалькі беларускіх п'ес. Зараз тэатр прыняў да пастаноўкі п'есу маладо-

га беларускага драматурга І. Козела «Над хвалямі Серабранкі», прысвечаную нашай моладзі. Ставіць спектакль

галоўны рэжысёр тэатра, заслужаны дзеяч мастацтваў А. Плотнікаў.

На Даўгабродскай вуліцы ў Мінску нядаўна вырас прыгожы будынак. Гэта Дом культуры будаўнікоў. Кожны дзень пасля працоўнага дня сюды прыходзяць рабочыя. Адны наведваюць гурткі мастацкай самадзейнасці: харавы, танцавальны драматычны, струнны і іншыя. Другія прыходзяць сюды, каб адпачыць, паглядзець новую кінакарціну, пачытаць свежыя газеты або часопісы ў чытальнай зале, тэхнічным кабінце. У бібліятэцы Дома культуры налічваецца звыш 30 тысяч тамоў літаратуры.

НА ЗДЫМКАХ: 1. Муляр Мікалай Ганчар і цяляр Уладзімір Унучык у тэхнічным кабінце. 2. На рэпетыцыі драматычнага гуртка. 3. Будаўнік Л. Котава добра навучылася шыць у гуртку крою і шыцця. 4. Тыккоўшчыца Е. Чачко выбірае

У клубе будаўнікоў

ў бібліятэцы новую кнігу. 5. Слесар М. Валчок на рэпетыцыі духавога аркестру. Фота П. ЗАХАРЭНКІ.

Знайшлі адзін аднаго

Дарагая і родная рэдакцыя «Голасу Радзімы», хачу напісаць некалькі радкоў і шчыра падзякаваць за дапамогу, якую вы аказалі мне, майй маці і сястры. Каля 10 месяцаў я не меў ад іх вестак, і вось праз газету мы зноў знайшлі адзін аднаго. Письмо маці я чытаў у «Голасе Радзімы».

Перад новым годам я атрымаў п'есю ад маці і сястры.

Яны пішуць, што здаровыя, жывуць вельмі добра.

Газеты і кнігі атрымліваю ад вас рэгулярна. Вялікае дзякуй за паштоўкі з партрэтамі Ю. Гагарына і Г. Цітова, а таксама за вашы шчырыя адносіны да мяне і нашых землякоў у Аўстраліі, за тое, што вы дапамагаеце нам тут за мяжой.

В. В.

НАРЫС

(Працяг. Пачатак у №№ 5, 6).

Мікола Абрамчык скончыў у 1921 годзе настаўніцкія курсы. Год працаваў у вёсцы Лепкавічы пад Маладзечна настаўнікам. Потым вучыўся ў Радашковіцкай гімназіі. У час гітлераўскай акупацыі Мікола Абрамчык сядзеў у Берліне. Бацька яго хваліўся, што Міколу паважаюць, што жыве ён там добра і ў пашане.

Увосень 1943 года мы пачулі, што Мікола Абрамчык прыехаў у Радашковічы да сваіх бацькоў. У Сыцзвічы, вядома, берлінскі беларус носу не сунуў. Але некаторыя мужыкі вырашылі так: як бы там ні было, а Абрамчык усё ж з нашай вёскі, раслі з Міколам разам. Калі яму раскажаць, як здзекуюцца гітлераўцы над нявіннымі людзьмі, то, можа, ён усё ж заступіцца за нас. І вось Пракоп Трацяк, Кастусь Рудзь і іншыя аднагодкі Міколы Абрамчыка вырашылі пайсці ў Радашковічы. Клікалі і мяне, але я ім адказаў так: «Я добра ведаю Міколу. Нас некалі разам узялі ў польскае войска ў Вілейку. Усім нам хацелася, вядома, не ісці ў гэтае войска, бо не наша яно, чужое, хацелася неяк выкруціцца, але што ж, мы людзі простыя, не ведалі, як гэта можна было зрабіць. А Мікола выкруціўся, толькі нам нічога не параў». І вось я кажу хлопцам: «Як сабе хочаце, а я не пайду. Не веру я, каб наша скарга дапамагла. Глядзіце, каб часам не пашкодзіла».

Не паслухалі мяне. Пайшлі. Расказалі Міколу Абрамчыку усё як ёсць — шчыра. Казалі, што слухаў іх уважліва. А чым усё скончылася? Усё, што хадакі сыцзвічкія расказалі Абрамчыку, ён перадаў каменданту Шнейдэру. Камендант выслаў у Сыцзвічы новых карнікаў. Пракоп Трацяк быў забіты ў сваім двары. У гэты дзень многа было забіта людзей.

Дык яму ж за здраду і плацілі немцы, — сказаў брыгадзір, які да гэтага часу слухаў уважліва і маўчаў. — Не трымаў я немцы ў Берліне беларускіх камуністаў, а калі і трымаў, дык у турме. А раз ён там сядзеў, раз працаваў на карысць немцам, дык яны яму і плацілі за гэта.

АК я трапіў на крывава-сённяшняга «прэзідэнта» Міколы Абрамчыка і яго пляменніка паліцая Міколы Абрамчыка. Гэты след прывёў мяне ў Радашковічы на вуліцу Віленскую, № 51 (цяпер Камуністычная), дзе ў час гітлераўскай акупацыі жылі Абрамчыкі і куды ў госці да іх з Берліна прыежджаў Мікола Абрамчык.

Дом гэты і зараз стаіць. Як толькі Савецкая Армія вызваліла Радашковічы, няпрошаныя госці выехалі з гэтага двара ў свой двор у Сыцзвічы. Але гаспадары дома не вярнуліся сюды. А гаспадарам тут былі тады Міхал і Эля Меднікі. Адзін быў кавалём, другі — шаўцом. Каб перасяліцца ў чужую хату, Абрамчыку трэба было прагнаць яго працавітых гаспадароў. І ён зрабіў гэта па-бандыцку. Вывеў Меднікаў к хляву і там іх расстраляў. Гардон Рыва, якая цяпер жыве ў гэтым доме, і яе сястра Цыла Розава, якая таксама жыве ў Радашковічах, у той страшны дзень схаваліся ў хляве. Яны бачылі, як Мікола Абрамчык здымаў з Меднікаў, якія яшчэ біліся ў перадсмяротных сутаргах, гадзіннікі і боты.

На гэтым двары, — сказала Рыва Гардон, — Мікола Абрамчык забіў майго сына.

Настаўніца Яцэвіч Лукер'я Канстанцінаўна была сведкай гэтай жудаснай сцэны.

— Мы жылі тады ў адным двары з Абрамчыкамі, — раскажае яна. А недалёка ад нас было яўрэйскае гета. Некалькі хат абгарадзілі, і туды сагналі ўсіх яўрэяў з мястэчка. Дарослых вадзілі на працу пад канвоем, а дзеці заставаліся ў гета. Вядома, яны хацелі есці і таму зрабілі падкоп пад дротам. Часам яны вылазілі адтуль праз гэты падкоп і хадзілі па хатах, прасілі ў людзей хлеба. За хлебам і бег аднойчы хлопчык праз наш двор. Паліцая Мікола Абрамчык ляжаў на возе. Ён дастаў пісталет з кабуры, спакойна прыцэліўся і выстраліў хлопчыку ў плечы. Той дабег яшчэ да варот і ўпаў.

— Я пачула стрэл, — раскажае другая сведка гэтага здарэння Станіслава Аляксандраўна Васілеўская, хата якой стаіць насупраць дома № 51. Перапалохалася, кінулася да сваіх дзяцей. А старэйшы сын кажа:

«Мама, Мікола застрэліў Ізю».

Глянула я ў акно. Сапраўды, ляжыць забіты хлопчык ля варот. У гэты момант якраз прышлі нямецкія салдаты-сувязісты. Адзін з іх нагнуўся, памацаў пульс хлопчыка.

— Капут, — сказаў, а потым пахлопаў Абрамчыка па плячы і дадаў: — Гут, пух-пуф...

Мы сядзелі ў новай хаце Станіслава Аляксандраўны. Сын яе, аднагодка забітага Ізі, зараз працуе ў прамкамбінаце цесляром. Збіраецца жаніцца, хату новую пабудоваў. Рукі ў хлопца добрыя — сам усё зрабіў.

— Абрамчык быў проста зверам, — вяртаецца зноў да гадоў акупацыі Станіслава Аляксандраўна. — Вырадак нейкі, хоць са знешняга выгляду быў прыгожы такі, чарнявы. Яму было прыемна забіць чалавека. У хату да Абрамчыкаў прыходзілі гітлераўцы. Кожны дзень напіваліся, гарлапанілі песні. Пакуль да раніцы разыйдуцца, дык у суседніх хатах ніхто не мог спаць. А піць было за што: да хаты часта прывозіў і прыносіў Мікола Абрамчык розныя нарабаваныя рэчы. Аднойчы, калі ён разуваўся, вярнуўшыся пасля яўрэйскага пагрому, з ботаў яго выкаціліся залатыя грошы...

Вось сюды, у гэтую «маліну», увосень 1943 года і прыехаў у Берліна ў госці да пляменніка «прэзідэнта» Міколы Абрамчык.

УСЕДЗІ бачылі берлінскага госця за сталом сярод п'яных паліцаяў. Быў ён у гаснях і ў «вышэйшых сферах» — у самога каменданта Радашковіч Шнейдэра.

Шнейдэр у гэты час жыў на плебаніі. Калгасніца Альбіна Рабушка, якая жыве цяпер у вёсцы Валодзькі, у час акупацыі была ўзята ў прыслугі да Шнейдэра. Яна бачыла берлінскага госця за сталом у Шнейдэра.

Да дома ксяндза часта пад'язджалі грузавікі з нарабаваным дабром. Па загаду каменданта з гэта прыводзілі швачку Рыву Гардон, і яна перашывала сёбе-тое з чужога пляча на плечы каменданта і яго каханкі.

Камендант быў дастойным настаўнікам сваіх гадунцоў. Аб гэтым сведчыць такі прыклад. З гэта часта прыводзілі калоць дровы Сакольскага. Хлапец гэты ледзь стаяў на нагах ад слабасці, бо рэдка калі што меў у роце. І тады Шнейдэр «чула» пытаў у свайго нявольніка:

— Ты, можа, галодны?

— О не, гер камендант, я сыты, па горла сыты, — адказваў Сакольскі, бо ведаў, чым бы ён яго накармаў.

Сакольскі не вытрымаў, уцёк. Шнейдэр дагнаў яго на машыне. Але забіў не адразу. Спачатку ён гнаў няшчаснага па дарозе перад машынай, націскаючы коламі на пяткі, а калі стомлены Сакольскі ўпаў, пераехаў яго і дабіў з аўтамата. Вось гэтаму кату Абрамчык паціскаў руку, сядзеў за адным сталом, піў з ім за поспехі германскага вермахта і ўвечанне няволі на Беларусі.

— Я не ведаю, аб чым яны гаварылі, — успамінае Альбіна Рабушка, — бо нямецкай мовы я не разумею, ды і баялася прыслухоўвацца, бо калі Шнейдэр быў п'яны, мы ўсе дрыжэлі.

Аб чым яны гаварылі, можна здагадацца па выніках. Пасля ад'езду дзядзькі яго пляменнічак Мікола Абрамчык зняў форму паліцая і... надзеў эсэсаўскую форму.

— Дзядзька не паехаў з пустымі рукамі, — хваліўся пляменнічак перад паліцаямі.

У Парыжы, куды з Берліна пераехаў Абрамчык, дзядзьку вельмі спатрэбіліся тыя залатоўкі, што нарабаваў яго пляменнічак у гета. Мікола Абрамчык любіць пагуляць. А грошы не пахнуць.

Меў рацыю народны паэт Якуб Колас, калі ў час вайны аб «дзеях» тыпу Астроўскага і Абрамчыка пісаў, што гэта «людскі бруд, луды, гатовыя гандляваць і нажывацца на крыві народа».

Неяк у размове з калгаснікам Рыгорам Сямёнавічам Абрамчыкам мы пачалі шукаць прычыну таго, чаму сын яго стаў такім нягоднікам.

— Можна таму, што мяне не было і ён адчуў сябе пакрыўджаным, — сказаў Рыгор Сямёнавіч.

Яго перабіла жонка Марыля:

— Эт, гультай, — сказала яна з крыўдай. — Шукаў лёгкага хлеба, дзе б можна было есці, піць, гуляць і нічога не рабіць.

Калі да гэтых слоў Марылі дадаць, што духоўнай стравой паліцая Міколы Абрамчыка і яго сяброў былі нацыяналістычныя газеты, якія выдаваліся гітлераўцамі пры дапамозе жменькі здраднікаў беларускага народа — тых жа Астроўскага і Абрамчыка, то стане ясна, як сфарміраваўся закончаны тып здрадніка і ката.

(Працяг будзе).

Друг і паплечнік Леніна

Да 90-годдзя з дня нараджэння Г. М. Кржыжанойскага

Глеб Максіміліянавіч Кржыжанойскі (1872—1959) — адзін з старэйшых членаў Камуністычнай партыі, друг і паплечнік вялікага Леніна. Кржыжанойскі вядомы як выдатны вучоны-энергетык, які ўсё сваё жыццё прысвяціў натхненнай працы, здзяйсненню заветаў Ул. І. Леніна аб электрыфікацыі нашай краіны. Гэтыя ідэі сталі пуцыводнай зоркай для нашай партыі і народа ў будаўніцтве камунізму і сацыялізму.

Нарадзіўся Глеб Максіміліянавіч Кржыжанойскі ў 1872 годзе ў горадзе Самары. Яшчэ юнаком уступіў ён на небяспечны, але высакародны шлях рэвалюцыянера-падпольчыка. У 1893 годзе Кржыжанойскі пазнаёміўся з Ул. І. Леніным, прымаў удзел у стварэнні пецябургскага «Саюза барацьбы за вызваленне рабочага класа». За рэвалюцыйную дзейнасць быў арыштаваны. У перасыльных турмах Масквы і Краснарска Кржыжанойскі напісаў рэвалюцыйныя песні «Варшавянка» і «Беснуітэс, тыраны», якія вядомы рабочаму класу ўсяго свету.

Пад кіраўніцтвам Ул. І. Леніна Кржыжанойскі веў вялікую барацьбу за аб'яднанне расійскіх сацыял-дэмакратычных камітэтаў вакол ленинскай газеты «Іскра».

Пасля перамогі Вялікага Кастрычніка Кржыжанойскі кіраваў Дзяржаўнай камісіяй па электрыфікацыі Расіі, узначальваў важнейшыя ўчасткі сацыялістычнага будаўніцтва. У 1920 годзе Г. М. Кржыжанойскі выступіў на VIII з'ездзе Саветаў з дакладам аб плане суцэльнай электрыфікацыі краіны. У плане гаварылася аб новай сацыялістычнай прамысловасці і перадавой сельскай гаспадарцы, якія будуць пабудаваны на базе шырокага ўжывання электрычнай энергіі. Ул. І. Ленін высока ацаніў план ГОЭЛРО, назваўшы яго другой праграмай партыі. І зараз у Праграме КПСС і ў дакладзе М. С. Хрушчова на XXII з'ездзе партыі з асобай сілай падкрэсліваецца, што ленинская ідэя суцэльнай электрыфікацыі краіны з'яўляецца асновай грандыёзнага плана стварэння эканомікі камунізму.

Самы дарагі сувенір

Паважаныя таварышы! Спачатку хачу сказаць вам вялікае дзякуй за тое, што вы далі магчымаць павываць маёй дачцы ў СССР. Гэта было для ўсіх нас вялікай радасцю. Асабліва ішчасліва, безумоўна, Крэмлілда. У яе цяпер толькі адна мара — павываць у СССР хаця б яшчэ раз. Разглядаючы фотаздымкі, якія Крэмлілда прывезла, усё прыходзіць у захваленне і кажуць, што такім цудоўным ніхто з іх не мог сабе ўявіць СССР. Кожны хоча патрымаць у руках рускую матрышку, паглядзець нарочны гадзіннік «Зара», лепш разгледзець спадарожнік-сувернір. А з-за значкоў тут сапраўдная сварка. Але адзін з іх дачка нікому не дорыць — гэта піянерскі значок. Яго яна носіць сама.

Наталля АПЕЛЬ

ФРГ.

Чытаю аб сваёй Радзіме

Спяшаюся падзякаваць за кнігі, часопісы і газеты, якія вы дастаеце мне. Добра, што вы не забываеце тых, што блукаюць на чужыне. Яшчэ раз дзякую за вашы клопаты і дапамогу. З вялікай цікавасцю чытаю кнігі, газеты, асабліва пра сваю Радзіму — Беларусь. Калі вам не цяжка, прыйшліце мне яшчэ кніжак, якія можаце. Вельмі ж сумна, калі няма чаго чытаць. Думаю вярнуцца на сваю родную зямлю. Жадаю добрых поспехаў справядліваму савецкаму народу.

Ваш зямляк з Аўстраліі

І. СЛАВІНСКІ.

ЦІКАВАЯ ВЫСТАўКА

Нядаўна ў Манрэалі закрылася Савецкая прамысловая выстаўка. Яна выклікала вялікую цікавасць сярод канадацаў і асабліва сярод эмігрантаў. Мы з жонкай таксама павывалі на ёй. Усе машыны, прыборы і тавары, прадстаўленыя на ёй, выдатнай якасці. Мая жонка гаворыць: «А што ж пішыць мясцовыя газеты, што ў Савецкім Саюзе быццам няма ніякай тэхнікі, зямлю капаюць толькі рыдлёўкамі». Цяпер яна пераканалася ў тым, якіх вышын да сягнула Савецкая краіна ў развіцці індустрыі.

Канада. В. КЛЯЎЦОЎ.

ДЛЯ ЗАХОДНЯЯ ЕУРОПЫ Слухайце штотдзённа нашы радыёперадачы па сярэднееўрапейскаму часу: на сярэдняй хвалі 227 метраў (ці 1322 кілагерцы) з 6 да 7 гадзін, з 16.00 да 17.00 і з 21.00 да 21.30; на кароткай хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін. Па нядзелях: на хвалях 30,83 метра і 227 метраў з 6 да 9 гадзін і з 10 да 13 гадзін; на сярэдняй хвалі 227 метраў з 16.00 да 17.00 і з 21.00 да 21.30.	ДЛЯ ЗША І КАНАДЫ Слухайце штотдзённа нашы радыёперадачы па нью-йоркскіму часу з 19.30 да 20.30 на хвалях: 31,04 метра (ці 9665 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9605 кілагерцаў), 41,15 метра (ці 7290 кілагерцаў).
НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ Па суботах — ад 20 гадзін да 20 гадзін 30 мінут па нью-йоркскіму часу на кароткіх хвалях: 31,04 метра (ці 9665 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9605 кілагерцаў), 41,15 метра (ці 7290 кілагерцаў).	НАШ АДРАС Мінск, Ленінскі праспект, 77. Дом друку, пакой № 20. Для пісьмаў: Мінск, паштовая скрынка № 14.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.